

कविर्भार्गवः। पवमानः सोमः। जगती।

प्र राजा वाचं जनयन्नसिष्यददपो वसानो अभि गा इयक्षति।

गृभ्णाति रिप्रमविरस्य तान्वा शुद्धो देवानामुप याति निष्कृतम् ॥ ९.०७८.०१

राजा- रञ्जकः। वाचम्- मन्त्रम्। जनयन्- उत्पादयन्। प्र- प्रकर्षेण। असिष्यत्- स्यन्दते। अपः- मूलशक्तिधाराः। वसानः- बिभ्रत्। अभि- अभितः। गाः- चिद्रश्मीन्। इयक्षति- सरति। अविः- रक्षाभूतं भाजनं प्रतीकम्। अस्य- एतस्य रसस्य। रिप्रम्- दोषम्। तान्वा- स्वकीयेन रूपेण। गृभ्णाति- शोधनार्थं गृह्णाति। शुद्धः- पवित्रः सन्। देवानाम्- देवतानाम्। निष्कृतम्- सदनम्। उप याति- आगच्छति ॥१॥

इन्द्राय सोम परि सिच्यसे नृभिर्नृचक्षा ऊर्मिः कविरज्यसे वने।

पूर्वीर्हि ते स्तुतयः सन्ति यातवे सहस्रमश्वा हरयश्चमूषदः ॥ ९.०७८.०२

सोम- रस। नृभिः- उपासकैः। इन्द्राय- परमेश्वराय। परि- परितः। सिच्यसे। नृचक्षाः- नृणां चक्षुर्भूतः। ऊर्मिः- तरङ्गविशेषः। कविः- क्रान्तदर्शी। वने- आश्रिते। अज्यसे- सङ्गतो भवसि। यातवे- गच्छते। पूर्वीः- प्राचीनाः। ते- तव। स्तुतयः- मार्गाः सन्ति। चमूषदः- द्यावापृथिव्योर्मध्ये। हरयः- आकर्षणशक्तिभूताः। अश्वाः- तव तुरगाः। सहस्रम्- बहवः। सन्ति ॥२॥

समुद्रिया अप्सरसौ मनीषिणमासीना अन्तरभि सोममक्षरन्।

ता ईं हिन्वन्ति हर्म्यस्य सक्षणिं याचन्ते सुन्नं पवमानमक्षितम् ॥ ९.०७८.०३

समुद्रियाः- हृत्समुद्रसंबन्धिन्यः। अप्सरसः- जीवोदकात्सरन्त्यो रसप्रणाल्यः। अन्तः- हृदयान्तः। आसीनाः- स्थिताः। मनीषिणम्- मेधाविनम्। सोमम्- मुख्यरसम्। अभि- अभितः। अक्षरन्- क्षरन्ति। हर्म्यस्य सक्षणिम्- उत्कृष्टज्ञानसहनशीलम्। ईम्- एनम्। ताः- रसप्रणाल्यः। हिन्वन्ति- प्रेरयन्ति। सुम्नम्- आनन्दम्। पवमानम्- पुनानम्। अक्षितम्- अक्षीणम्। याचन्ते- प्रार्थयन्ते ॥३॥

गोजिन्नः सोमौ रथजिद्धिरण्यजित्स्वर्जिदब्जित्पवते सहस्रजित्।

यं देवासश्चक्रिरे पीतये मदं स्वादिष्ठं द्रप्समरुणं मयोभुवम् ॥ ९.०७८.०४

यम्। मदम्- तृप्तिकरम्। स्वादिष्ठम्- मधुरम्। अरुणम्- रोचमानम्। मयोभुवम्- आनन्दकरम्। द्रप्सम्- रसमयम्। देवासः- देवताः। पीतये- अनुभूतये। चक्रिरे- चक्रुः। सः। गोजित्- चित्किरणसंपादकः। रथजित्- रंहणसंपादकः। हिरण्यजित्- कान्तिसंपादकः। स्वर्जित्- स्वर्गसंपादकः। अब्जित्- मूलशक्तिधारासंपादकः। सहस्रजित्- अनन्तसंपादकः। सोमः- रसः। पवते- क्षरति ॥४॥

एतानि सोम पवमानो अस्मयुः सत्यानि कृण्वन्द्रविणान्यर्षसि।

जहि शत्रुमन्तिके दूरके च य उर्वी गव्यूतिमभयं च नस्कृधि ॥ ९.०७८.०५

सोम- रस। पवमानः- पुनानः सन्। अस्मयुः- अस्मत्कामः सन्। एतानि- इमानि। सत्यानि- द्रविणानि- सत्याः संपदः। कृण्वन्- कुर्वन्। अर्षसि- गच्छसि। अन्तिके- समीपे। दूरके च- दूरे च। शत्रुम्- रिपुम्। जहि- बाधस्व। उर्वी- विस्तृतम्। गव्यूतिम्- मार्गम्। अभयं च- भीतिराहित्यं च। नः- अस्मभ्यम्। कृधि- कुरु ॥५॥